

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Miljöprövningsdelegationen

BESLUT

1 (23)

2016-11-14

Dnr: 551-2440-2015

Anl.nr: 0486-130

Sprängfabriken & Son AB
Bruksvägen 6 C
647 51 Åkers Styckebruk

Kungörelsedelgivning

Tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till miljöfarlig verksamhet på fastigheten Räcksta 2:1 i Strängnäs kommun

*Verksamhetskod 24.110 enligt 12 kap. 9 § miljöprövningsförordningen (2013:251)
2 bilagor*

Beslut

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Uppsala län lämnar med stöd av 9 kap. miljöbalken, Sprängfabriken & Son AB (bolaget), med organisationsnummer 559079-2213, tillstånd till tillverkning av pyrotekniska artiklar på fastigheten Räcksta 2:1 i Strängnäs kommun.

Tillståndet gäller för tillverkning, forskning och utveckling, provning, konsultation samt utbildning inom kemi-, explosiv- och teknikområdet. Tillståndet gäller för en årlig tillverkning av högst 1,5 ton pyrotekniska artiklar.

Miljöprövningsdelegationen godkänner med stöd av 6 kap. miljöbalken den i ärendet upprättade miljökonsekvensbeskrivningen.

Villkor

1. Om inte annat följer av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsak i enlighet med vad bolaget har angett i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i ärendet.
2. Utprovning av produkter får inte utföras andra tider än:

Helgfri måndag-fredag	kl. 10.00 - 17.00
Helgfri torsdag även	kl. 17.00 - 21.00
Helgfri lördag	kl. 10.00 - 14.00

Om den förlängda verksamhetstiden på torsdagar används för provning av produkter som även medför ljudstörning, ex. fyrverkerier, får det ske först efter samråd med tillsynsmyndigheten i varje enskilt fall. (*delegation*)
3. Information ska delges berörd allmänhet om vilka tider störande verksamhet i form av provskjutningar kan förekomma.
4. Förbränning i egen regi av sprängämneskontaminerat avfall får endast ske av sådant avfall som av säkerhetsskäl inte kan transporteras bort och omhändertas av godkänd mottagare. Förbränning av sprängämneskontaminerat avfall får endast utföras helgfri måndag till fredag kl. 10.00 - 17.00 på sådant fast

underlag så att förbränningsrester kan omhändertas och så att mark och vatten inte förorenas. Förbränning ska ske med tillräcklig mängd stödbränsle i form av icke förorenat trä så att total förbränning kan uppnås. Förbränning får inte ske genom explosion eller detonation.

5. Vatten som kommer från rengöring av lokaler och produktionsutrustning där giftklassade sprängämnen använts som råvara eller tillverkats, samt processvatten där det kan förekomma, får inte släppas till golvbrunn utan ska samlas upp för destruktion. Vatten från övriga ytrymmen som släpps till golvbrunn ska först ha passerat filteranordning för att förhindra att föroreningar kommer ut i närliggande sedimentationsbrunn. (*delegation*)
6. Kemikalier (inklusive drivmedel) ska förvaras tätt, torrt och mot omgivningen invallat så att eventuellt spill eller läckage lätt kan samlas upp och hindras från att förorena mark och vatten. En invallning ska rymma hela förvaringskärls volym. Vid förvaring av flera kärl i samma invallning ska denna som minst rymma det största kärlets hela volym plus 10 % av övriga kärl.
7. Förvaringskärl för kemikalier ska vara märkta med uppgifter om innehåll och varuinformationsblad ska finnas tillgängliga. Bolaget ska ha en aktuell kemikalieförteckning där man anger produktnamn, omfattning och användning av produkten, information om produktens hälso- och miljöfarlighet samt produktens klassificering med avseende på hälso- och miljöfarlighet. Listan ska hållas tillgänglig för tillsynsmyndigheten. (*delegation*)
8. Farligt avfall ska förvaras tätt, torrt och mot omgivningen invallat så att eventuellt spill eller läckage lätt kan samlas upp och hindras från att förorena mark och vatten. En invallning ska rymma hela förvaringskärls volym. Vid förvaring av flera kärl i samma invallning ska denna som minst rymma det största kärlets volym plus 10 % av övriga kärl. Kärlen ska vara märkta med uppgifter om innehåll. För borttransport och omhändertagande av det farliga avfallet ska godkänd transportör samt mottagare anlitas.
9. För anläggningen ska ett kontrollprogram upprättas i enlighet med 26 kapitlet 19 § miljöbalken. Förslag till kontrollprogram ska inges till tillsynsmyndigheten inom tre månader efter att detta beslut vunnit laga kraft och innehålla bl.a. mätning av sprängämnesrester vid förbränningsplatsen.
10. Utprovning av produkter ska i största möjliga omfattning ske på icke genomsläpplig och lättsanerad yta.

Delegationer

Miljöprövningsdelegationen överlåter med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken åt tillsynsmyndigheten att vid behov besluta om ytterligare villkor avseende:

- begränsning av tider när utprovning av produkter får ske samt ytterligare skyddsåtgärder för att minska störningar på omgivningen enligt *villkor 2*,

- slutlig utformning av hantering och rening av utsläpp till vatten enligt *villkor 5*, samt
- ytterligare försiktighetsmått vad gäller hantering och lagring av kemikalier samt utbyte av kemikalier till de som är mindre farliga för människors hälsa och miljön enligt *villkor 7*.

Igångsättningstid

Miljöprövningsdelegationen anger ingen tid inom vilken verksamheten ska ha satts igång eftersom tillståndet avser en verksamhet som redan pågår.

Verkställighet

Miljöprövningsdelegationen bifaller bolagets yrkande om verkställighetsförordnande. Tillståndet får tas i anspråk även om beslutet inte har vunnit laga kraft.

Igångsättningsmedgivande

Miljöprövningsdelegationen avslår bolagets yrkande om igångsättningsmedgivande enligt 22 kap 26 § miljöbalken.

Kungörelsedelgivning

Miljöprövningsdelegationen beslutar att kungörelse om detta beslut ska införas inom 10 dagar från datum för beslutet i Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidningen Eskilstuna Kuriren, (se bilaga 2). Kungörelsedelgivningen sker enligt reglerna i 47 och 49 §§ delgivningslagen (2010:1932).

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

Ansökan föranleds av att verksamheten har återupptagits, först i mindre skala som har anmälts till tillsynsmyndigheten. Nu planerar dock bolaget en utökning av verksamheten vilket föranleder ansökan om tillstånd.

Tidigare tillståndsbeslut

Bolaget har bedrivit tillverkning av pyrotekniska artiklar på platsen sedan år 1994. Senaste tillståndet enligt miljöbalken är från 11 november 2004, diarienummer 551-1939-2004. Bolaget begärde att tillståndet skulle upphävas år 2008/2009. År 2014 anmälde bolaget till tillsynsmyndigheten att verksamheten återupptagits i mindre skala.

Samråd

Samråd med tillsynsmyndigheten och Länsstyrelsen har hållits den 9 maj 2014. Samråd med enskilda skedde genom möte den 27 februari 2015. Inbjudan till allmänheten gjordes via anslag på anslagstavlor samt anslagstavlan i matbutik och galleria. Även Polis och Räddningstjänsten bjöds in. Vid samrådsmötet närvarade ca 15 personer. De farhågor som framkom var problem med buller som kan vara störande för hundar.

Ärendets handläggning

Ansökan med miljökonsekvensbeskrivning kom in till Miljöprövningsdelegationen den 23 april 2015. Sökande var då XX med organisationsnummer YY. Under ärendets handläggning har verksamheten ombildats till bolag med namnet Sprängfabriken & Son AB och med organisationsnummer 559079-2213. Fortsättningsvis används beteckningen ”bolaget”.

Bolaget anmälde 18 april 2016 till tillsynsmyndigheten att laboratoriet flyttar från Bruksallén 15 till hus K40 inom Krutbrukets huvudområde. Tillsynsmyndigheten översände anmälan till Miljöprövningsdelegationen som meddelade bolaget att hus K40 kommer ingå som en del i den pågående tillståndsprövningen. Efter kompletteringar kungjordes ansökan i ortstidningarna Eskilstuna Kuriren med Strängnäs Tidning och Mariefreds Tidning med Måsen Strängnäs. Ansökan har remitterats till Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Strängnäs kommun, Strängnäs kommun Samhällsbyggnadsnämnden, Strängnäs kommun Räddningstjänsten och Länsstyrelsen i Södermanlands län. Yttranden har kommit in från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Strängnäs kommun Samhällsbyggnadsnämnden, Strängnäs kommun Räddningstjänsten och Länsstyrelsen i Södermanlands län. Bolaget har fått tillfälle att bemöta yttrandena.

Ansökan med yrkanden, åtaganden och förslag till villkor

Yrkanden

Bolaget yrkar på återstart av tidigare verksamhet på fastigheten Räcksta 2:1, gällande i huvudsak forskning och utveckling, tillverkning, provning, konsultation och utbildning inom kemi-, explosiv- och teknikområdet. Verksamheten sker i försöks-, pilot-, eller laboratorieskala eller annan icke industriell skala. Dessutom kommer inom verksamheten ske framtagning av ämnen och produkter för kontroll och tester avseende funktion, egenskaper och prestanda.

Bolaget yrkar även på verkställighetsförordnande samt på delbeslut för igångsättningsarbeten.

Åtaganden

Bolaget åtar sig att informera omgivning när den kan bli berörd av störande ljus- eller ljudeffekter.

Förslag till villkor

Bolaget föreslår i huvudsak samma villkor som i förläggandet från tillsynsmyndigheten daterat den 4 juni 2014.

1. Verksamheten ska bedrivas i huvudsaklig överrensstämmelse med vad som angivits och åtagits i anmälan. Planerade förändringar som kan påverka den yttre miljön ska anmälas till miljöenheten.
2. Utprovning av produkter får ej utföras andra tider än:

Måndag-fredag	kl. 10.00 - 17.00
Torsdagar senast till	kl. 21.00
Lördagar	kl. 10.00 - 14.00
3. Information ska delges berörd allmänhet om vilka tider störande verksamhet i form av provskjutningar kan förekomma.
4. Bränning av sprängämneskontaminerat avfall ska utföras måndag till fredag kl. 10.00 - 17.00 på sådant fast underlag att förbränningsrester kan omhändertas så att mark och vatten inte förorenas.
5. Vatten som släpps till golvbrunn ska först ha passerat filteranordning för att förhindra att föroreningar kommer ut i närliggande sedimentationsbrunn.
6. Kemikalier (inklusive drivmedel) ska förvaras tätt, torrt och mot omgivningen invallat så att eventuellt spill eller läckage lätt kan samlas upp och hindras från att förorena mark och vatten. En invallning ska inrymma hela förvaringskärlets volym. Vid förvaring av flera kärl i samma invallning ska denna som minst inrymma det största kärlets hela volym.
7. Förvaringskärl för kemikalier ska vara märkta med uppgifter om innehåll och varuinformationsblad ska finnas tillgängliga.
8. Farligt avfall ska förvaras tätt, torrt och mot omgivningen invallat så att eventuellt spill eller läckage lätt kan samlas upp och hindras från att förorena mark och vatten. En invallning ska inrymma hela förvaringskärlets volym. Vid förvaring av flera kärl i samma invallning ska denna som minst inrymma det största kärlets volym. Kärlen ska vara märkta med uppgifter om innehåll. För borttransport och omhändertagande av farligt avfall ska godkänd transportör samt mottagare anlitas (innehar tillstånd enligt avfallsförordningen).
9. Företaget ska ha en aktuell kemikalieförteckning där man anger produktnamn, omfattning och användning av produkten, information om produktens hälso- och miljöfarlighet samt produktens klassificering med avseende på hälso- och miljöfarlighet. Listan ska hållas tillgänglig för tillsynsmyndigheten.

10. För anläggningen ska ett kontrollprogram upprättas i enlighet med miljöbalken 26 kapitlet 19 §. Förslag till kontrollprogram ska inges till miljöenheten inom tre månader efter att detta beslut vunnit laga kraft.

Bolagets beskrivning av verksamheten

Teknisk beskrivning

Allmänt

Nuvarande verksamhet som har anmälts till tillsynsmyndigheten har verksamhetskod 24.130 enligt 12 kap 11 § miljöprövningsförordningen (2013:251). Sökt verksamhet har verksamhetskod 24.110 enligt 12 kap 9 § miljöprövningsförordningen.

Verksamheten startade år 1993-94 på skjutbanan Åkers styckebruk, fastigheten Räcksta 2:1. Bolaget har tidigare haft tillstånd enligt miljöbalken att i befintlig anläggning tillverka pyrotekniska artiklar till en årlig produktion av 3 ton. Bolaget återkallade tillstånden år 2008/2009, tillverkningen upphörde då. Bolaget har under år 2014 återupptagit verksamheten, då i mindre skala och denna verksamhet anmälde till Strängnäs kommun, Nämnden för hållbart samhälle som är tillsynsmyndigheten. Nämnden förelade den 4 juni 2014 bolaget om vissa försiktighetsmått med anledning av anmälan. Utöver verksamheten vid skjutbanan har bolaget även ett laboratorium i del av hus K40 hos Åkers Krutbruk som är beläget inom Krutbrukets huvudområde även detta på fastigheten Räcksta 2:1.

Verksamheten i sin helhet avser forskning och utveckling, tillverkning, provning, konsultation och utbildning inom explosivämnes-, NO- och teknikområdet. Arbetet sker i försöks-, pilot- och laboratorieskala samt i löpande tillverkning. Det kan då vara framtagning eller syntes av ämnen eller produkt för analys, kontroll, utbildningsmaterial och prestandastudier. Tillverkning och framtagning av prototyper och försöksserier, montering eller demontering av explosiv- och teknikprodukter, produktframtagning på kunds uppdrag eller interna behov. Produktionsmängden beräknas vara 300 kg per år och som högst 1,5 ton per år.

Den verksamhet som bedrivs vid skjutbanan är storskalig provning, tillverkning och avfallshantering. Där sker tester av såväl pyrotekniska som explosivämnesbaserade pjäser. I möjligaste mån kommer provning och tester koncentreras till ett fåtal tillfällen. Den verksamhet som bedrivs i hus K40 är forskning och utveckling, småskalig tillverkning, provning, analys, kontroll och kursverksamhet mm.

Tillverkningen kommer inte ske i kontinuerliga processer utan arbetet sker batchvis med varierande metoder från produkt till produkt och uppdrag till uppdrag. De generella metoderna är satsberedning såsom invägning, blandning, förädling (torkning, granulering/siktning etc.). Efter förberedelse av inert material görs färdigställande, det vill säga laddning och pressning, montering, eventuellt provning och packning. Dessutom sker laboratoriearbete enligt vanliga metoder och utrustning för analys, syntes och kontroll.

Tillverkningen sker batchvis i varierande mängder beroende på produkt. Produkter som arbetas med för tillfället är:

- rökmaterial för luftströmningsstudier och specialeffekter,
- knallkork för vinterfiske,
- säkerhetsutrustning för sjöfart punkteringsenhet av kolsyrepatron,
- tungmetallfria tändämnen och tändsatser,
- högpresterande små riktad sprängverkande laddningar,
- säkerhetständare för termolans och
- specialkemikalier.

Exempel på tillverkning och mängder

- *Knallkork* för vinterfiske, batchstorlek ca 200 g. Den pyrotekniska blandningen bereds som brunsås. Den är av säkerhetsskäl vattenbaserad. Brunsåsen doseras i en fördjupning i en naturkork. Fördjupningen täcks av en pappersrondell och får sedan torka. Avfall som uppstår är kontaminerat täckpapper. Det bränns fuktigt med ved eller halm som stödbränsle och mängden är något kg per år.

- *Perforeringsladdningsenhet* för punktering av kolsyrepatron, satsvikt 20-40 mg. Tändämnet (torrt) pressas i en fördjupning i ett mönsterkort. En tändsats (våt) doseras på en glödtråd och får delvis även täcka tändämnet. Avfall, tändämnes- och tändsatsrester förbränns direkt. Mängden är försumbar.

- *Pyroteknisk rök* för luftströmningsstudier eller specialeffekter, batchstorlek högst 15 kg. Tillverkningsmoment: uppvägning, mekanisk blandning, uppfuktning, granulering och pressning. Avfall i form av kemikalie- och satsspill. Ett fåtal kg per år förbränns.

- *Riktad sprängverkan (RSV)-laddning*, hanteringsmängd högst den mängd som får hanteras enligt gällande klassning av lokalen. Sprängämnet vägs in och doseras i pressverktyget, pressningen sker fjärrstyrt. Avfallet samlas upp och förbränns ev. med stödbränsle, en ringa mängd avfall per år.

- *Säkerhetständare för termolans*. En stubin träs in till hälften genom förborrad plastplugg. Varje ända av säkerhetsstubinen doppas sedan i svartkrutsås och bildar en satsknopp, som på tändstickor, som sedan får torka. Stubinen monteras sedan i ena ändan av ett stålrör där en försluten påse med ca 5 g metallpulver är invändigt placerad mot knoppsatsen. När knoppsatsen torkar avgår aceton till luft, ca 20 kg per år. Fast avfall och kontaminerat täckpapper, förbränns några enstaka kg per år.

- *Explosivprodukter*: Dessa vägs upp och blandas mekaniskt, eventuellt granulering och pressning, i de flesta fall torr hantering. Om det behövs applicering av tändsatser eller avfyringssatser vanligtvis i såsform. Lösningsmedel som används är aceton, etylacetat och butylacetat. Något kg lösningsmedel per år avgår till luft från granuleringen och appliceringen av tändsatser och avfyringssatser. Utsläpp till vatten är mindre än 1 kg per år eftersom tvättning och torkning föregås av noggrann sopning. Explosivavfall och eventuellt kontaminerat täckpapper förbränns med i de flesta fall ved eller halm som stödbränsle. Uppskattad mängd 5 – 10 kg per år.

Övrig verksamhet kan t.ex. vara att ta fram miljövänliga produkter och explosivämnen. I framtiden ta bort och ersätta tungmetaller då främst bly i sprängämnen och pyrotekniska satsar, samt halogener främst klor i t.ex. plaster. Erbjudna marknaden specialkemikalier (råvaror inom explosivområdet) som är dyra att anskaffa eller mycket svåra att anskaffa. För internt behov delkomponenter i tillverkningskedjan.

Bästa möjliga teknik

Försöker alltid använda bästa möjliga teknik.

Utsläpp till vatten

Bolaget har inga kontinuerliga processavlopp. Tvätt- och skurvatten filtreras innan utsläpp till mark. Ingen dagvattenhantering förekommer. Skurvatten som innehåller lösta tungmetaller fälls med sulfid. Slammet som bildas deponeras på Råcksta 2:1, vattenfasen filtreras till sedimentationsbrunnen. Spill och läckage av flytande ämnen tas om hand med t.ex. adsorb. Alla golvbrunnar är förseglade, vilket hindrar spridning.

Utsläpp till luft

Utsläpp av lösningsmedel främst aceton, 20 kg per år. Utsläpp sker även av andra alkoholer som metanol och isopropylalkohol samt även vissa klorerade estrar och etrar, uppskattad mängd mindre än 2 kg per år. Lösningsmedel tas tillvara och återanvänds till viss del vid rullindunstning.

Avfall

Bränning av avfall sker i eller på fast underlag där eventuell aska kan samlas upp. Askan går in i avfallshanteringen. Avfall som förbränns är kontaminerat med explosiva ämnen och beräknas till 30 kg per år. Av denna mängd beräknas ett fåtal kg per år bestå av explosiva ämnen. Som stödbränsle vid förbränning används papper, ved och/eller halm. Miljöfarligt- och explosivavfall från Laboratoriet i K40 ett fåtal kg per månad transporteras i egen regi vid dagens slut för förvaring i lokalerna på skjutbanan. Anmälan om transport av avfall i egen regi kommer ske till Länsstyrelsen. En åtgärd för att minska avfallet är att inte förbruka mer råvaror än nödvändigt.

Övriga störningar

De enda störningar till omgivningen som kan uppkomma vid bland annat provning och testning är i form av ljud och buller. Ljud och buller kommer ske sporadiskt och inte varje dag. Möjliga tider när buller kan förekomma är dagtid mellan kl. 9.00 och 17.00 måndag till och med fredag, kvällstid en dag i veckan fram till kl. 21.00 och lördagar kl. 10.00 till 14.00.

Ljudnivåer beror på vindriktning, temperatur och årstid m.m. Uppskattad ljudnivå hos närboende är 70-90 dB. Skyddsåtgärder för att dämpa skarpa knallar är t.ex. att dämpa med omgivande sågspån eller täckbark vilket kapar ljudtopparna effektivt. Provning när vinden ligger på från samhället samt vid behov i kombination med dämpning med sågspån och täckbark.

Bolagets förslag till skyddsåtgärder är att vid verksamhet då buller kan uppkomma förvarnas omgivande promenadstråk med anslag. Närliggande hästägare och skola förvarnas vid höga ljudnivåer, anslag sätts upp på anslagstavlor och i livsmedelsbutiken.

Provfrequensen beror på antalet uppdrag, provning med hög ljudnivå samlas om möjligt till så få tillfällen som möjligt. Kanske 2 dagar i veckan.

Förvaring av kemiska produkter och avfall

Avfall förvaras på enskild plats, under tak och uppsamlingstråg vid behov. Samtliga kemikalier och råvaror förvaras torrt och i lokaler utan golvbrunn.

Laboratoriekemikalier, frätande ämnen och lösningsmedel förvaras i separata ventilerade skåp som är låsta. Gifter förvaras i ett låsbart skåp.

Övrig lagstiftning

Berörs inte av industriutsläppsförordningen (2013:250). Verksamheten är av ringa omfattning.

Verksamheten bedöms inte utgöra någon vattenverksamhet enligt 11 kap miljöbalken, på grund av verksamhetens ringa omfattning.

Verksamheten berörs inte av strandskyddsdispens.

Explosivvaruhanteringen regleras av Myndigheten för samhällskydd och beredskap. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap gav bolaget tillstånd den 10 december 2015 diarienummer 2015-5514 att tillverka, förvara, saluföra och importera explosiva varor. Tillståndet gäller till 30 november 2025. Tillståndet gäller endast för saluförande av pyrotekniska varor, konsument- och yrkesprodukter i klasserna 1.3 och 1.4, ammunition för jakt, målskjutning, träning och salut, krut och tändhattar, sprängämnen och tändmedel. Den högsta mängden av explosiva varor som årligen får importeras och överföras är, 500 kg svartkrut, 400 kg röksvagt krut, 200 kg kompositkrut, 10 kg tändämnen, 50 000 st. tändhattar och 1 000 st. squibs.

Gällande beslut

Strängnäs kommun, Nämnden för hållbart samhälle (tillsynsmyndigheten) förelade i ett beslut den 4 juni 2014 bolaget om vissa försiktighetsmått. I ett beslut den 31 mars 2015 förelade tillsynsmyndigheten bolaget om undersökning och kontroll av verksamheten.

Lokalisering

Bolaget har varit på platsen sedan år 1994 och hyr lokalerna av Åkers Krutbruk Protection AB. Byggnader och området är anpassat för framförallt explosivhantering. Det är ett inhägnat industriområde som användes av Åkers Krutbruk, även kallat skjutbanan. Bolaget har inte hittat alternativa lokaliseringar ur ekonomisk eller praktisk synvinkel. Det saknas detaljplan för aktuellt område. Avståndet till närmaste bostadhus samt skola är ca 500 m. Den småskaliga verksamheten i hus K40 ligger även utför detaljplan. Avståndet till bostäder är knappt 100 m.

Allvarliga kemikalieolyckor

Berörs inte av lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor på grund av verksamhetens ringa omfattning.

Verksamheten är i sådan ringa omfattning att en allvarlig kemikalieolycka inte kan ske, små hanteringsmängder samt lagring av kemikalier sker i små mängder.

Kemikaliehantering

Redovisning av kemikalier som lagras eller årligen förbrukas i större mängd än 1 kg för de kemikalier som ingår i faroklasserna mycket giftig, giftig, frätande, cancerframkallande, mutagen, reproduktionstoxisk eller miljöfarlig samt övriga kemikalier som lagras eller årligen förbrukas i större mängd än 10 kg.

Kemiskt ämne Namn	Lager Mängd (kg)	Lager Volym (l)	Uppskattad årsförbrukning (kg)
Bariumklorat	1		
Kaliumpermanganat	1		
Natriumperoxid	1		
Ammoniumdikromat	1		
Natriumsulfid	1		
Isättika		2	
Fosforsyra		1	
Salpetersyra		3,5	
Svavelsyra		2,5	
Bensylklorid		1	
N-Amylalkohol		1	
Heptan		1	
Kloroform		2	
N-Butanol		2,5	
Kaliumklorat	400		
Kryolit	25		
Natriumhydroxid	1,5		
N-Hexan		1,5	
Metanol		2	
Magnesium	≈ 300		≈ 50
Magnalium	≈ 1500		≈ 50
Ammoniumperklorat	≈ 200		≈ 20
Laktos	≈ 75		≈ 50
Glaspulver	≈ 25		≈ 5
Rökpigment	≈ 30		≈ 15
Kaliumnitrat	≈ 400		≈ 50

Bolaget har svårt att ange årsförbrukningen. Angivna mängder är uppskattade. För laboratoriekemikalier beräknas den årliga förbrukningen vara något kg. För vissa kemikalier såsom kol, kaliumnitrat, aceton, rökpigment, klorater, perklorater och laktos uppskattas den årliga förbrukningen till totalt 50 kg.

Miljökonsekvensbeskrivning

Alternativ lokalisering

Bolaget har varit på platsen sedan år 1994. Byggnader och området är avpassat för explosivhantering. Området är dessutom inhägnat vilket idag är en förutsättning för explosivhantering. Bolaget har inte hittat alternativ lokalisering ur ekonomisk eller praktisk synvinkel.

Nollalternativ

Bolaget är bundet på olika sätt framöver och det skulle innebära ekonomiska problem om verksamheten inte kunde fortsätta.

Omgivningen

Skjutbanan tillhör Åkers Krutbruk och har i decennier varit Krutbrukets plats för bl.a. provning och destruktion. Området är därför inhägnat. Skjutbanan är inom icke planlagt område. Det finns ett elljusspår i närheten men i övrigt inget intressant område för friluftsliv. Avstånd till boende är ca 500 m.

Utsläpp till luft

Små mängder lösningsmedel från dragskåpsarbete, satsberedning och rengöring. Utsläpp ca 20 kg aceton per år samt något kg av andra lösningsmedel. Det förligger ingen risk för luktstörningar. Inga reningsanläggningar är ekonomiskt motiverade.

Utsläpp till vatten

Normalt uppkommer skur- och tvättvatten. Innan tvätt sopas och torkas ytor samt golv. Vattnet hålls sedan via filter i en infiltrationsbrunn. Vid risk för lösta sprängämnesrester behandlas vattnet med aktivt kol innan utsläpp. Skurvatten som innehåller lösta tungmetaller fälls med sulfid och vattenfasen filtreras till sedimentationsbrunn. Alla golvbrunnar är förseglade. Spill och läckage av flytande ämnen tas om hand med t.ex. adsorb.

Utsläpp till mark

Obefintligt utsläpp till mark eller mycket låg nivå.

Avfall

Hur hanteringen av avfallet sker ingår i egenkontrollprogrammet. Explosivavfall, explosivämnen upplöst i aceton, filter och filtreravfall samt kontaminerat avfall bränns i egen regi, rester samlas upp och lagras innan det transporteras till SAKAB. Plåt och glas m.m. går till kommunens avfallsstation. Laboratorieavfall och tillverkningsavfall skickas till SAKAB såsom glas, organiska ämnen med halogener och utan halogener, tungmetaller i organisk fas, tungmetaller i vattenfas, syra och baser samt småkemikalier.

Förorenade områden

Krutbruket och skjutbanan har funnits under lång tid. Bolaget har ingen information om eventuella föroreningar i marken eller om sanering har utförts av marken. Bolaget hyr av Krutbruket.

Buller

Provning och tester är en del av verksamheten som kan medföra buller vid enstaka tillfällen. Under alla år har det inte varit något problem för omgivningen tack vare att informationen till omgivningen har fungerat på ett bra sätt under alla år.

Mängder och typ av material som kan komma ifråga vid provning och testning mm kan skilja en del men i huvudsak gäller att pyrotekniska satser är på maximalt 10 kg och sprängämnen maximalt 1 kg TNT-ekvivalent. Om det finns risk för störande buller förvarnas omgivande promenadstråk med anslag och hästägare samt skolan meddelas i god tid. Provning kan ske måndag till fredag kl. 10-17 samt en vardag till kl. 21 och lördagar kl. 10-14. Väder och vindförhållanden beaktas givetvis inför provning.

Transporter

Egna transporter samt in- och uttransporter ca 15-25 gånger per år. Bolaget anser inte att det orsakar olägenheter för omgivningen.

Driftstörningar

Enda tänkbara risken är brand och explosion. Det tillhör verksamhetens natur. Platsen och byggnaden gör att effekten av brand och explosioner stannar inom närområdet eller i byggnaden.

De allmänna hänsynsreglerna

Verksamheten uppfyller de allmänna hänsynsreglerna bl.a. genom att använda de minst farliga processer/metoder och råvaror som är möjliga.

Yttranden

Länsstyrelsen i Södermanlands län anför i sitt yttrande i huvudsak följande. Verksamheten är av begränsad omfattning. Störning för miljö och människor består främst i risken för spridning av miljö- och hälsofarliga kemikalier samt genom ljus- och ljudstörningar. Produktionen kan medföra att provning av produkter med ljuseffekt kan behöva ske i mörker. Provning bör dock ske på ett sådant sätt att ljudstörning inte för frekvent uppstår efter kl. 17.00 i de fall som produkterna medför kombinerad ljus- och ljudstörning. Länsstyrelsen anser att villkor avseende förlängd verksamhetstid på torsdagar bör kompletteras med ett villkor att samråd med tillsynsmyndigheten krävs vid testning av produkter som medför ljus- och ljudstörning efter kl. 17.00. Länsstyrelsen yrkar därför på ett tillägg till villkor 2 för att medge kontroll och löpande information till tillsynsmyndigheten avseende ljudstörningar.

Flera av sprängmedlen har kraftigt hälsoskadliga egenskaper som exempelvis cyklotrimetyltrinitroamin och etylendinitrit som är giftiga vid inandning, förtäring och hudkontakt, samt kan ansamlas i kroppen.

I ansökan finns inte någon lista över specifika sprängmedel avsedda för användning och Länsstyrelsen gör bedömningen att en sådan begränsning inte heller skulle medge nödvändig flexibilitet för den ansökta verksamheten. Därmed bör villkor

föreskrivas som begränsar spridningsmöjligheten för använda sprängmedel.
Länsstyrelsen föreslår därför tillägg till villkor 4 och 5.

Länsstyrelsen anser att den ansökta verksamheten i huvudsak väl regleras av de villkor som bolaget yrkar på, vilka är samma som de försiktighetsmått som finns i Strängnäs kommuns föreläggande.

Länsstyrelsen yrkar på följande tillägg i villkor 2, 4 och 5, markerat med *kursiv text*.

2. Utprovning av produkter får ej utföras under andra tider än:

Måndag-fredag	kl. 10.00 - 17.00
Torsdagar senast till	kl. 21.00
Lördagar	kl. 10.00 - 14.00

Om den förlängda verksamhetstiden på torsdagar används för provning av produkter som även medför ljudstörning, ex. fyrverkerier, får det ske först efter samråd med tillsynsmyndigheten i varje enskilt fall.
4. Bränning av sprängämneskontaminerat avfall ska utföras måndag till fredag kl. 10.00 - 17.00 på sådant fast underlag att förbränningsrester kan omhändertas så att mark och vatten inte förorenas.

Förbränning ska ske med tillräcklig mängd stödbränsle i form av oförorenat trä så att total förbränning kan uppnås. Förbränning får inte ske genom explosion eller detonation.

Upprättat kontrollprogram ska innehålla mätningar av sprängämnesrester vid förbränningsplatsen.
5. Vatten som släpps till golvbrunn ska först ha passerat filteranordning för att förhindra att föroreningar kommer ut i närliggande sedimentationsbrunn.

Vatten som kommer från rengöring av lokaler och produktionsutrustning där giftklassade sprängämnen använts som råvara eller tillverkats, samt processvatten där det kan förekomma, får inte släppas till golvbrunn utan ska samlas upp för destruktion.

I övrigt har Länsstyrelsen inga invändningar mot den sökta verksamheten.

Strängnäs kommun Samhällsbyggnadsnämnden anför i sitt yttrande i huvudsak följande.

1. Verksamheten ska bedrivas i överrensstämmelse med vad som angetts och åtagits i ansökan, om inte annat framgår av detta beslut. Mindre ändringar får göras efter anmälan till tillsynsmyndigheten.
2. Utprovning av produkter får ej utföras andra tider än:

Måndag-fredag	kl. 10.00 - 17.00
Helgfri torsdag senast till	kl. 21.00
Lördagar	kl. 10.00 - 14.00
3. Information ska delges berörd allmänhet om vilka tider störande verksamhet i form av provskjutningar kan förekomma.

4. Förbränning av sprängämneskontaminerat avfall får endast utföras helgfri måndag till fredag kl. 10.00 - 17.00 på sådant fast underlag att förbränningsrester kan omhändertaras så att mark och vatten inte förorenas.
5. Vatten som släpps till golvbrunn ska först ha passerat filteranordning för att förhindra att föroreningar kommer ut i närliggande sedimentationsbrunn.
6. Kemikalier (inklusive drivmedel) ska förvaras tätt, torrt och mot omgivningen invallat så att eventuellt spill eller läckage lätt kan samlas upp och hindras från att förorena mark och vatten. En invallning ska inrymma hela förvaringskärls volym. Vid förvaring av flera kärl i samma invallning ska denna som minst inrymma det största kärlets hela volym plus 10 % av övriga kärl.
7. Förvaringskärl för kemikalier ska vara märkta med uppgifter om innehåll och varuinformationsblad ska finnas tillgängliga.
8. Farligt avfall ska förvaras tätt, torrt och mot omgivningen invallat så att eventuellt spill eller läckage lätt kan samlas upp och hindras från att förorena mark och vatten. En invallning ska inrymma hela förvaringskärls volym. Vid förvaring av flera kärl i samma invallning ska denna som minst inrymma det största kärlets volym plus 10 % av övriga kärl.
Kärlen ska vara märkta med uppgifter om innehåll. För borttransport och omhändertagande av det farliga avfallet ska godkänd transportör samt mottagare anlitas (innehar tillstånd enligt avfallsförordningen).
9. Företaget ska ha en aktuell kemikalieförteckning där man anger produktnamn, omfattning och användning av produkten, information om produktens hälso- och miljöfarlighet samt produktens klassificering med avseende på hälso- och miljöfarlighet. Listan ska hållas tillgänglig för tillsynsmyndigheten.
10. För anläggningen ska ett kontrollprogram upprättas i enlighet med miljöbalken 26 kapitlet 19 §. Förslag till kontrollprogram ska inges till miljöenheten inom tre månader efter att detta beslut vunnit laga kraft.

Dessutom har samhällsbyggnadsnämnden kommit in med följande kommentarer. Recipienten är Räckstaån som är 8 km lång och mynnar ut i Mälaren. Miljöproblem som påverkar ån är främst övergödning och syrefattiga förhållanden samt förändrade habitat genom fysisk påverkan som miljögifter i form av kvicksilver. Ån har följande miljö kvalitetsnormer. Ekologisk status måttlig, kemisk status uppnår ej god men exklusive kvicksilver är den god.

Noteringar finns i Länsstyrelsens MIFO-databas om befintliga markföroreningar på området, identifieringen är avslutad och inventering inte påbörjad, området är inte riskklassat.

De huvudsakliga geologiska förhållandena på platsen anges till tätt jordlager. Lera, torksprickor kan under torrperioder vara genomgående. Även markförhållanden

som växlande infiltrationsförhållanden, huvudsakliga morän- eller hällområden finns inom området.

Samhällsbyggnadsnämnden har inte kännedom om några enskilda brunnar i verksamhetens direkta närhet.

En ädellövskog och en nyckelbiotop finns cirka 200 m söder om den sökta verksamheten.

Strängnäs kommun Räddningstjänsten har i sitt yttrande anfört i huvudsak följande. Följande punkter uppkom vid tillsynen och ska åtgärdas snarast dock senast den 31 oktober 2016.

1. Systematiskt brandskyddsarbete ska bedrivas i verksamheten och dokumenteras gällande framtagande av brandskyddsorganisation, nödlägesrutiner, drift- och underhållsrutiner, utförd riskinventering samt genomförande av regelbundna egenkontroller av brandskyddet.
2. Befintlig släckutrustning i byggnaden ska kontrolleras och servas av fackman. Komplettering med ytterligare handbrandsläckare, typ pulver med lägst effektivitetsklass 43A 233 BC, ska göras i korridor vid elcentral och i båda produktionslokalerna. Släckarna monteras på vägg och förses med varselmärkning enl. gällande standard.
3. Kommunikerande brandvarnare ska monteras i båda produktionslokalerna, utanför rum med brandfarliga ämnen samt i korridor mot annan verksamhet.
5. Strömbrytare för belysning flyttas till utsidan för rum med brandfarliga varor och kemikalierum.
6. Rum för brandfarliga varor och syror ska vara invallade så att de klarar ett läckage av hela kärlets volym, och om det är flera kärl i samma invallning, ska den som minst inrymma det största kärlets volym.
7. På utsidan av dörr till varumottagning ska varningsanslag anslås om hantering av explosivvaror. På respektive dörr till rum för förvaring av brandfarliga varor, kemikalier och syror ska varningsanslag anslås för respektive risk. Aktuella säkerhetsdatablad och kemikalieförteckning för de hanterade ämnena ska finnas tillgängliga i anslutning till nämnda rum.
8. Vägledande markeringar som anger nöd- och utrymningsväg ska anslås ovanför dörr huvudentré och dörr varumottagning samt att en utrymningsplan upprättas för byggnaden och anslås väl synligt i korridoren.
9. Dörr huvudentré samt dörr varumottagning ska förses med utrymningsbeslag.

Myndigheten för samhällskydd och beredskap (MSB) har i sitt yttrande i huvudsak anfört följande. MSB lämnar synpunkter utifrån ett risk- och säkerhetsperspektiv i syfte att förbygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

MSB anser att bolaget ska förtydliga varför verksamheten inte berörs av Sevesolagen. Bolaget bör även redovisa de beräkningar som utförts för att bedöma att verksamheten inte berörs av Sevesolagen, enligt Miljöprövningsdelegationens föreläggande daterat den 22 februari 2016. På MSB:s hemsida finns information om vem reglerna gäller för samt vägledning hur beräkningarna ska genomföras. Om verksamheten skulle omfattas av Sevesolagen ska de åtgärder som följer av den vidtas.

Havs- och vattenmyndigheten och **Naturvårdsverket** avstår från att yttra sig i ärendet.

Bolagets bemötande av yttranden

Bolaget anför i huvudsak följande vid bemötande av inkomna yttranden.

Vad gäller *Länsstyrelsen i Södermanlands läns* förslag till villkor 2 har bolaget följande kommentar. Våra torsdagskvällar är framför allt till för provning av ljusstarka effekter såväl på mark som ovan mark och under den tiden på året som det mörknar sent. Provning av ev. ljudstarka effekter sker på annan tid. Torsdagskvällarna har fungerat utomordentligt, har ännu inte hört någon negativ kritik från omgivningen. Tidigare föreskriven information till omgivningen om provning, både dag och kväll har fungerat bra och ser ingen anledning att inte fortsätta på detta sätt. Vi har för vana att även meddela vakthavande när så är befogat att provning sker, dvs. start och slut. Till Länsstyrelsens förslag till villkor 4 och 5 har bolaget ingen kommentar.

Bolaget har ingen kommentar till *Strängnäs kommun Samhällsbyggnadsnämndens* yttrande.

Av de punkter som *Strängnäs kommun Räddningstjänsten* angivit har bolaget redan åtgärdat punkterna 2 till 6 och punkt 8. Återstår och där åtgärder påbörjats är punkterna 1, 7 och 9.

Bolaget har följande kommentar till *Myndigheten för samhällskydd och beredskaps* yttrande. Verksamheten är av sådan ringa omfattning att en allvarlig kemikalieolycka inte kan ske. Vid eventuell olycka kan den tas omhand inom aktuellt område. Avfallshanteringen är dessutom reglerad. Verksamheten kan inte jämföras med exempelvis Urenco eller läkemedelsindustrier.

Miljöprövningsdelegationens bedömning

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att bolaget har genomfört samråd och upprättat en miljökonsekvensbeskrivning enligt bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken och förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar. Miljöprövningsdelegationen finner att inlämnad miljökonsekvensbeskrivning efter gjorda kompletteringar uppfyller kraven och kan godkännas enligt 6 kap. 9 § miljöbalken.

Tillåtlighet

Tillståndets omfattning

Bolaget söker tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken för tillverkning, forskning och utveckling, provning, konsultation samt utbildning inom kemi-, explosiv- och teknikområdet. Bolaget ansöker om att utöka den verksamhet som bedrivs idag. Miljöprövningsdelegationen har inte något att erinra mot tillståndets omfattning.

Kunskapskravet

Enligt 2 kap. 2 § miljöbalken ska alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet. Bolaget har bedrivit denna typ av verksamhet sedan år 1994 och bedriver utveckling och utbildning inom aktuellt område. Det bör innebära att bolaget har kunskap för att kunna skydda människors hälsa och miljön.

Försiktighetsprincipen

Enligt 2 kap. 3 § miljöbalken ska alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I samma syfte ska vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik. Dessa försiktighetsmått ska vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Miljöprövningsdelegationen bedömer att bolagets genomförda åtgärder tillsammans med de försiktighetsåtgärder som föreskrivs enligt villkoren i detta beslut, innebär att försiktighetsprincipen enligt 2 kap. 3 § miljöbalken uppfylls.

Produktvalsprincipen

Enligt 2 kap. 4 § miljöbalken ska alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd undvika att använda eller sälja sådana kemiska produkter eller biotekniska organismer som kan befaras medföra risker för människors hälsa eller miljön, om de kan ersättas med sådana produkter eller organismer som kan antas vara mindre farliga. Motsvarande krav gäller i fråga om varor som innehåller eller har behandlats med en kemisk produkt eller bioteknisk organism. Bolaget bedriver utveckling för att ersätta tungmetaller, främst bly i produkterna. Arbete pågår även med att ersätta halogenerade ämnen, främst klor.

Bolaget använder många olika typer av kemikalier, där vissa endast lagras. Bolaget måste enligt produktvalsprincipen kontinuerligt se över sina råvaror för att göra en bedömning om dessa ska bytas ut mot bättre produkter. Det är därför angeläget att bolaget kontinuerligt bevakar dessa frågor så att anpassning kan ske vid tillverkningen så att mindre skadliga produkter används. Det är även angeläget att bolaget avyttrar de kemikalier som inte används inom verksamheten.

Hushållningsbestämmelser

Enligt 2 kap. 5 § miljöbalken ska alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd, hushålla med råvaror och energi samt utnyttja möjligheterna att minska mängden avfall, minska mängden skadliga ämnen i material och produkter, minska de negativa effekterna av avfall och återvinna avfall. I första hand ska förnybara energikällor användas. Bolagets åtgärd för att minska avfallet är att inte förbruka mer råvaror än nödvändigt. Arbete med energieffektivisering bör dock ske kontinuerligt och regleras därför bäst i tillsynen. Frågan regleras därför inte närmare i detta tillstånd.

Val av plats

Enligt 2 kap. 6 § miljöbalken ska det för en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Vid bland annat tillståndsprövning enligt 9 kap. miljöbalken ska bestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken tillämpas endast i de fall som gäller ändrad användning av mark- eller vattenområden.

Miljöprövningsdelegationen gör i denna del följande bedömning. Bolaget har bedrivit verksamhet på den aktuella fastigheten sedan år 1994 med visst avbrott under något år. Fastigheten ligger inom ett inhägnat industriområde och byggnader och området är anpassat för framförallt explosivhantering. Tidigare har liknande verksamhet bedrivits av andra på den aktuella fastigheten. Det saknas detaljplan för aktuellt område. Avståndet till närmaste bostadhus samt skola är ca 500 m. Miljöprövningsdelegationen finner att bolaget har visat att lokaliseringen är lämplig och i övrigt förenlig med bestämmelserna i 2 kap. 6 § miljöbalken, det gäller även den småskaliga verksamhet som bedrivs i hus K40.

Planförhållanden

Ett tillstånd får inte ges i strid med en detaljplan eller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen (2010:900). Små avvikelser får dock göras om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas. Verksamheten bedrivs i ett område som inte är detaljplanelagt.

Natura 2000 och riksintressen

Verksamheten påverkar inget Natura 2000-område eller riksintresse för naturvård eller friluftsliv. Avståndet till närmaste Natura 2000-området är knappt 3 km och till riksintresset för naturvården drygt 1 km. Verksamheten ligger inom ett riksintresse för kulturmiljö vad gäller bl.a. bruksmiljön. Verksamheten har varit på platsen sedan år 1994 och någon förändring av den yttre miljön beräknas inte ske. Verksamheten bedöms därmed inte påverka riksintresset för kulturmiljö.

Miljö kvalitetsnormer

Enligt 5 kap. 3 § miljöbalken ska myndigheter och kommuner ansvara för att miljö kvalitetsnormer följs. Regeringen har i luftkvalitetsförordningen (2010:477) fastställt sådana miljö kvalitetsnormer för kvävedioxid, kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid, bly, bensen, partiklar och ozon. Regeringen har också utfärdat en förordning (2001:554) om miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten. Vidare har Vattenmyndigheten för Norra Östersjöns vattendistrikt, med stöd av förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön, beslutat om miljö kvalitetsnormer för ytvatten- och grundvattenförekomster. Miljöprövningsdelegationen finner att verksamheten bedrivs i liten omfattning och inte kommer att medföra att någon miljö kvalitetsnorm enligt ovan nämnda förordningar överskrids.

Miljö kvalitetsmål

Av de nationella miljömålen berörs verksamheten främst av målen ”Giftfri miljö” och ”God bebyggd miljö”. Miljöprövningsdelegationen bedömer dock att om bolagets småskaliga verksamhet bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och om de åtgärder som redovisas i ansökan vidtas, strider inte den planerade verksamheten mot miljömålen.

Övrigt

Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten i övrigt inte påverkar några kända skyddsintressen eller strider mot miljöbalkens mål. Verksamheten medför heller inte någon sådan skada eller olägenhet av väsentlig betydelse för människors hälsa eller miljön som enligt 2 kap. 9 § miljöbalken kräver Regeringens tillåtelse.

Verkställighetsförordnande

Bolaget har ansökt om ett verkställighetsförordnande enligt 22 kap. 28 § miljöbalken. Miljöprövningsdelegationen konstaterar att den sökta verksamheten är av begränsad omfattning samt är en pågående verksamhet. Bolaget har tidigare haft tillstånd enligt miljöbalken till samma typ av verksamhet på samma fastighet. Bolagets yrkande om verkställighetsförordnande kan därför bifallas. Ingen av remissinstanserna har i sina yttranden motsatt sig att verkställighetsförordnande medges.

Igångsättningsmedgivande

Verksamheten är en pågående verksamheten. Ansökan gäller utökning av produktionsvolymen men ingen nybyggnad av t.ex. produktionslokaler. Miljöprövningsdelegationen finner därför inte att 22 kap. 26 § miljöbalken är tillämplig i detta fall och avslår bolagets yrkande om igångsättningsmedgivande.

Villkor

Villkor 2 och 3

Tillståndet innehåller inget villkor för buller utan störningen för omgivningen begränsas genom att den tid då störande ljud- eller ljuseffekter får förekomma regleras. Bolaget har åtagit sig att även fortsättningsvis i förväg informera de som

berörs av provningar som kan medföra störande ljud- eller ljuseffekter. Det är också viktigt att det av informationen framgår under vilken tid störningen kommer att pågå. Bolaget har som skyddsåtgärd åtagit sig att dämpa skarpa knallar genom att t.ex. dämpa med sågspån eller täckbark vilket kapar ljudtopparna effektivt. Störningarna minskar även om provning sker när vinden ligger på från samhället. För att ytterligare minska störningarna kan dämpning med sågspån och täckbark ske vid behov i kombination med rätt vindförhållanden. Provningar som innebär förhöjda ljudnivåer ska företrädesvis ske helgfri måndag till fredag mellan klocka 10.00 och 17.00 samt helgfri lördag mellan klockan 10.00 och 14.00. Om det vid något tillfälle förekommer provning av produkter som alstrar förhöjda ljudnivåer på torsdagar efter klockan 17.00 ska samråd ske med tillsynsmyndigheten. I det fall omgivningen trots reglering i villkor 2 och 3 skulle bli störda ges tillsynsmyndigheten delegation att ytterligare reglera tidpunkten när utprovningen av produkter som kan innebära störande ljud och ljus får förekomma. Tillsynsmyndigheten får även delegation att föreskriva ytterligare skyddsåtgärder om behov finns att minska störningar för omgivningen.

Villkor 4 och 8

Avfall och farligt avfall ska transporteras och omhändertas av godkänd mottagare. Sprängämneskontaminerat avfall som av säkerhetsskäl inte kan transporteras bort och omhändertas av godkänd mottagare får tas om hand i egen regi och förbrännas med rent träbränsle. Det får inte ske någon förbränning av avfall som kan transporteras och tas om hand av godkänd mottagare. Förbränningsrester, såsom aska, ska tas om hand så den inte förorenar mark eller vatten. Det är även viktigt att förbränning sker med tillräcklig mängd rent träbränsle så att total förbränning sker.

Villkor 5

Det förekommer inga utsläpp av processvatten utan det är endast tvätt- och skurvatten som efter att först ha passerat en filteranordning leds till en sedimenteringsbrunn. Det är även viktigt att vatten från rengöring av lokaler där giftklassade kemikalier används samlas upp och destrueras och inte leds till sedimentationsbassängen. Det är angeläget att det framgår av det upprättade kontrollprogrammet att bolaget följer upp vad och hur mycket som avleds som vattenutsläpp. I övrigt har bolaget åtagit sig att explosivämnesrester ska renas med hjälp av kolfilter och tungmetaller fällas ut med sulfid. Det är angeläget att bolaget följer det åtagande som bolaget gjort och strävar efter så små utsläpp till vattenrecipienten som möjligt. Tillsynsmyndigheten får genom delegation vid behov besluta om ytterliga bestämmelser för rening och hantering av vatten som avleds till recipient.

Villkor 6 och 7

Vid verksamheten hanteras och lagras en lång rad kemikalier med skiftande egenskaper. Mängderna är dock oftast små, men många av dessa har någon av egenskaperna mycket giftig, giftig, frätande, cancerframkallande, mutagen, reproduktionstoxisk eller miljöfarlig. Vissa av kemikalierna räknas även som Sevesokemikalier. Men bolaget bedömer att mängderna av dessa ämnen inte är så stora så att verksamheten ska klassas som en Sevesoanläggning. Bolaget bör kontinuerligt följa upp detta genom summering av dessa Sevesoämnen för att bedöma om gränsmängderna för den lägre kravnivån överskrids. Bolaget bör arbeta

med att avyttra de kemikalier som inte används för att därmed minska antalet olika lagrade kemikalier samt mängden av dessa. Om mängden och antalet olika kemikalier minskar reduceras även risken för påverkan på omgivningen vid olyckor m.m. Bolaget bör även arbeta med att ersätta kemikalier med sådana som är mindre skadliga för människors hälsa och miljö. Tillsynsmyndigheten ges delegation att vid behov föreskriva om ytterligare villkor för lagring och hanteringen av kemikalier exempelvis att minska antalet och mängden lagrade kemikalier.

Villkor 9

Kontrollprogrammet som upprättas ska bl.a. utformas så att det enkelt framgår av redovisningen att villkoren följs. Det bör även bl.a. innehålla mätning av sprängämnesrester vid förbränningsplatsen.

Villkor 10

Vid utprovning av produkter bör detta ske så att mark och vatten inte förorenas därför bör provning ske på en yta som är icke genomsläpplig och som är lätt att sanera.

Igångsättningstid

Ansökan avser pågående verksamhet. Igångsättningstid är därför inte aktuell i detta ärende.

Övriga överväganden

Räddningstjänsten, Strängnäs kommun har i sitt yttrande redovisat ett antal punkter med brister som har framkommit vid Räddningstjänstens tillsyn enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor samt enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor. Miljöprövningsdelegationen har inte fastställt dessa som villkor utan anser att dessa hanteras bäst av Räddningstjänsten genom dess ordinarie tillsyn. Bolaget har redan åtgärdat vissa av bristerna och har påbörjat arbetet med övriga brister.

På skjutfältet har förekommit verksamhet även innan bolaget började med sin verksamhet. Det kan därmed finnas föroreningar inom området. Det aktuella området är registrerat som ett område som kan vara förorenat men någon riskklassning av området är inte genomförd. Frågor om föroreningar av mark m.m. hanteras bäst inom den ordinarie tillsynen av verksamheten och Miljöprövningsdelegationen har därför inte reglerat dessa frågor i detta tillstånd.

Bolaget gör bedömningen att verksamheten inte är någon Sevesoanläggning i nuläget men det är angeläget att bolaget i dialog med tillsynsmyndigheten kontinuerligt följer upp detta när t.ex. typ och mängd av kemikalier ändras.

Sammanfattande bedömning

Miljöprövningsdelegationen anser sammanfattningsvis att verksamheten går, om föreskrivna villkor iakttas, att förena med miljöbalkens mål och syfte, allmänna hänsynsregler samt med en från allmän synpunkt lämplig hushållning med mark-

och vattenresurser. Tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken ska därför lämnas till den aktuella verksamheten.

Information

Annan lagstiftning

Detta tillstånd befriar inte bolaget från skyldigheten att iaktta vad som gäller enligt andra bestämmelser eller annan lagstiftning, som till exempel lag (2003:778) om skydd mot olyckor och lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor, för den aktuella verksamheten.

Bestämmelser om avfall och avfallets hantering finns i avfallsförordningen (2011:927). I Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2005:3) om transport av avfall finns bestämmelser om undantag från tillstånds- och anmälningsplikt för annat avfall än farligt avfall.

Ändringar

Ändringar i verksamheten kan kräva nytt tillstånd eller anmälan enligt 1 kap. 4, 10 och 11 §§ miljöprövningsförordningen (2013:251). En ändring av verksamheten ska anmälas till tillsynsmyndigheten på det sätt som anges i 22 § förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Bedrivs miljöfarlig verksamhet av annan än den som meddelats tillståndet, ska den nye verksamhetsutövaren enligt 32 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd snarast möjligt upplysa tillsynsmyndigheten om det ändrade förhållandet.

Egenkontroll

Enligt 26 kap. 19 § miljöbalken ska bolaget fortlöpande planera och kontrollera verksamheten för att motverka eller förebygga olägenheter för människors hälsa eller miljön. Bolaget ska också genom egna undersökningar eller på annat sätt hålla sig underrättad om verksamhetens påverkan på miljön. I övrigt ska bolaget iaktta vad som anges i förordning (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll.

Miljörapport

Varje år före utgången av den 31 mars ska miljörapporten inges till tillsynsmyndigheten, 26 kap. 20 § miljöbalken. Inlämningen ska ske digitalt via Svenska miljörapporteringsportalen (SMP). Miljörapporten ska utformas i enlighet med Naturvårdsverkets föreskrift (NFS 2006:9) om miljörapporter för tillståndspliktiga verksamheter.

Avgift

Avgift för prövning och tillsyn ska enligt 2 kap. 1 § förordning (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken betalas av den som har tillstånd till en verksamhet som är tillståndspliktig enligt miljöprövningsförordningen.

Verksamheten upphör

Om verksamheten i sin helhet eller någon del av denna upphör ska detta i god tid före nedläggningen anmälas till tillsynsmyndigheten. Bolaget ansvarar för att undersöka om mark- och vattenområden, byggnader och anläggningar är så

förorenade att de kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön och i så fall även ansvara för att efterbehandling sker, 10 kap. miljöbalken.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen, *se bilaga 1*. Skrivelsen ska ha kommit in till Länsstyrelsen senast den 19 december 2016.

Detta beslut har fattats av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Uppsala län. I beslutet har länsassessor Gunnar Ljungqvist, ordförande, och miljöskyddshandläggare Pia Persson Holmberg, miljöskakkunnig, deltagit. Ärendet har beretts av miljöskyddshandläggare Ing-Marie Askaner.

Gunnar Ljungqvist

Pia Persson Holmberg

Ing-Marie Askaner

Bilagor:

1. Hur man överklagar till Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen.
2. Kungörelsedelgivning

Sändlista:

Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se
Havs- och Vattenmyndigheten, Box 11 930, 404 39 Göteborg
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, 651 81 Karlstad
Länsstyrelsen i Södermanlands län, 611 86 Nyköping
Strängnäs kommun, Samhällsbyggnadsnämnden, Nygatan 10, 645 80 Strängnäs
Strängnäs kommun, Räddningstjänsten, 645 80 Strängnäs
Strängnäs kommun, Nygatan 10, 645 80 Strängnäs

Akten

Miljöskyddsenheten (PPH och IMA)

Rättsenheten (GL och AI)